

ק"פ 37023/05/12 - דני (נח) מליכס נגד רונן נורני

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 37023-05-12 מליכס נ' נורני
תיק חיצוני:

בפני	כב' השופטת לימור מרגולין-יחידי
קובלים	דני (נח) מליכס
נגד	
נאשמים	רונן נורני

החלטה

לפני בקשה לפסיקת הוצאות הגנה לנאשם, לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), לאחר שהנאשם זוכה מהאישום המיוחס לו.

כתב הקובלנה הפלילית בעניינו של הנאשם ייחס לו מעשי בילוש והתחקות שיש בהם עבירה של פגיעה בפרטיות, בכך שפנה לבנק במטרה לקבל נתונים כספיים ומידע בנוגע לחשבונות הבנק העסקיים של הקובל.

ביום 28.1.14 לאחר קיומן של 7 ישיבות ולאחר שנשמעו הראיות במלואן, ניתנה הכרעת הדין המבוססת על כך שחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א - 1981 (להלן: "החוק") אינו חל על תאגיד, וכי למרות שנטען כי המידע נוגע לחשבונות עסקיים של הקובל, הלכה למעשה מדובר היה בחשבונות עסקיים של תאגיד. משכך זוכה הנאשם מן המיוחס לו באופן מוחלט.

למען שלמות התמונה יודגש כבר עתה, כי טענה הנוגעת לאי תחולתו של החוק נטענה עוד בשלב של טענות מקדמיות, וביום 11.4.13 קבעתי כי אם אכן עסקינן בחשבונות ובמידע על תאגיד, הרי שיש ממש בטענה, ואולם מדובר בטענה שיש לה מרכיב עובדתי המצוי במחלוקת, ובית המשפט לא יכול להכריע במחלוקת הנוגעת לאופי החשבונות מבלי להחשף לראיות. בסופו של דבר, לאחר שמיעת הראיות שוכנעתי, כאמור, כי יש ממש בטענה שנטענה והנאשם זוכה. ודוק, בעוד שהמידע הדרוש לצורך הכרעה לא היה בידיעת בית המשפט בשלב של הטענה המקדמית, הרי שהקובל ידע מהן הראיות המצויות ברשותו, ומהו אופי החשבון, ולעובדה זו השלכה על ההכרעה בבקשה הנוכחית.

עניין נוסף, שנזכר במסגרת הכרעת הדין, נגע לשימוש לרעה בהליך הקובלנה לצורך הנעת הנאשם לחזור בו מתביעה אזרחית שהגיש נגד הקובל ואחרים. מסכת הראיות שהוצגה הותירה רושם לכאורה בדבר התנהלות שאינה ראויה מצד

הקובל בנקיטת הליכי הקובלנה, אם כי נושא זה לא הוכרע עקב המסקנה בדבר זיכוי הנאשם לגופם של דברים.

ב"כ הנאשם עותר לקבל פיצוי והחזר הוצאות הגנה, משום שהקובל כפה על הנאשם ניהולו של הליך פלילי, והנאשם זוכה ממנו באופן מוחלט. ב"כ הנאשם צירף אסמכתאות להוצאות שכ"ט שהוצאו, ועתר בנוסף לפיצוי עבור אובדן ימי עבודה ונסיעות, בסך הכל 75,150 ש"ח. לאחר דחית הערעור התבקש גם החזר הוצאות ערעור.

ב"כ הקובל מתנגד לבקשה בציינו כי כתב האישום לא בוטל, וכי הזיכוי נובע מכך שהקובל לא הצליח להוכיח במידה הנדרשת את אופי החשבונות ועקב אופן הפרשנות של החוק על ידי בית המשפט. עוד נטען כי הסכומים שהתבקשו מופרזים ואינם תואמים את התקנות המסדירות את סכומי החזר. לעניין הערעור, נטען כי ההסכמה לחזרה מן הערעור נבעה בין היתר מן ההנחה שבכך מתמצות הוצאות הקובל בהקשר לאותו הליך.

המסגרת הנורמטיבית

סעיף 80(א) לחוק העונשין קובע:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, ראשי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה.. במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור".

הוראות סעיף 80 לחוק העונשין חלות גם על קובלנה.

לצד זאת, צוין בהלכה הפסוקה, כי בהליך של קובלנה יש מקום להחלת עקרונות המשפט האזרחי המגנים על זכותו הקניינית של מי שנכפה עליו ההליך ונגזלו ממנו משאבים (עק"פ 51096-03-11 וינמן נ' זיו).

אשר לתנאים הקבועים בסעיף 80 לחוק העונשין, נקבע בע"פ 4466/98 דבש נ' מדינת ישראל כי על מנת לבקש מבית המשפט הוצאות הגנה ופיצוי לפי סעיף זה, על הנאשם לעבור שתי משוכות: הראשונה, היא זיכוי של הנאשם (או ביטול ההליך בנסיבות שאינן מעניינות). השנייה, היא הוכחת אחת משתי עילות הזכאות המצוינות בסעיף: עילת היעדר יסוד לאשמה או עילת הנסיבות האחרות המצדיקות זאת, עד כי מוצדק החזר הוצאות ופיצוי. בהקשרן של שתי העילות יאמר בתמצית, כי עילת "היעדר היסוד לאשמה" תבחן בהתאם למארג הראייתי אשר היה מונח בפני מי שנקט בהליך עובר להגשת כתב האישום. עילת ה"נסיבות האחרות" היא עילה כללית המותירה לבית המשפט שיקול דעת, ובמסגרתה בוחן בית המשפט אם ההחלטה לפתוח בהליך נעשתה בזדון או ממניעים שאינם כשרים, האם מדובר בעלילה, האם מתקיימות נסיבות המלמדות כי לא היה מקום לנקוט בהליך ועוד.

מקום שבו המשפט מגיע למסקנה כי מתקיימים התנאים להחזר הוצאות ולפיצוי, יש לפנות לתקנות סדר הדין הפלילי

(פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982 (להלן: "התקנות"). תקנות אלה חלות גם על הליך של קובלנה (ע"פ (ת"א) 70053/08 אור עד מהנדסים (1987) בע"מ נ' קבוצת לב אופיר בע"מ, עק"פ 51096-03-11 וינמן נ' זיו). סעיף 9 לתקנות הקובע כי שיעור הפיצוי ייקבע בהתאם למפורט בתוספת לתקנות. עוד נקבע בתקנות כי בית המשפט רשאי להורות על פסיקת סכום גבוה יותר אם נוכח שבנסיבות העניין מוצדק לעשות כן.

מן הכלל אל הפרט

התנאי הראשון בדבר זיכוי של הנאשם התקיים במקרה שלפניי.

כמו כן התקיימו העילות המצדיקות החזר הוצאות הגנה. זאת, הן לאור העובדה שמדובר היה בחשבון עסקי של תאגיד, והקובל למרות שניסה להציג זאת באופן שונה היה מודע לכך, והן לאור הראיות שנסקרו בהכרעת הדין שהצביעו על אפשרות של ממש לשימוש לרעה בהליך הקובלנה במטרה לגרום לנאשם למשוך את התביעה האזרחית שהגיש עובר להגשת הקובלנה.

בנסיבות אלה זכאי הנאשם לפיצוי בגין העובדה שאולץ להתדיין ונכפו עליו הוצאות לצורך הגנתו.

בכל הנוגע לערעור עינתי בפרוטוקול הדין, ואין בו כל ביטוי לכך שמשיכת הערעור כרוכה בהסכמה מצד הנאשם לוותר על החזר הוצאותיו. בנסיבות ההליך בכללותו, אני סבורה כי יש הצדקה לפסוק החזר הוצאות גם בקשר להליך הערעור.

לעניין גובה ההחזר, הסגור הציג אסמכתא לתשלום שכר טרחה בגובה 42,500 ₪. החזר ההוצאות מוגבל כאמור לסכומים הנקובים בתקנות.

בהתאם לסעיף 9 לתקנות שכר הטרחה בגין לימוד התיק, עבודת ההכנה והישיבה הראשונה בבית המשפט עומד על 2,294 ₪. עבור כל ישיבה נוספת עומד הסכום על 688 ₪. החזר הוצאות עבור ישיבת הערעור עומד על 1,835 ₪.

בשל הטעמים שפירטתי, העובדה שהסגור נדרש לטעון טענות מקדמיות, שלא ניתן היה להכריע בהן עקב אופן ניסוחו של כתב הקובלנה, שלא בהתאמה לעובדות ולראיות, וכן בהתחשב בשכר הטרחה שנגבה בפועל, אני סבורה כי בנסיבות העניין יש מקום לפסיקת סכום גבוה יותר, בהתאם לסמכות על פי דין בכל הנוגע ללימוד התיק והכנתו.

משכך, אני מורה כי סך ההוצאות ששייב הקובל לנאשם יעמוד על 9,404 ₪ בצירוף מע"מ כדין המהווה חלק בלתי נפרד משכר הטרחה.

אשר לעתירה לפיצוי בגין אובדן שעות עבודה והחזרי נסיעות, אין מדובר בסכומים שנכללים במסגרת פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין.

המזכירות תשלח את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ד' אב תשע"ד, 31 יולי 2014, בהעדר הצדדים.